

DARBININKAS

XLVII NO. 36.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEГУЗIS - MAY 18, 1962

810 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

De Gaulle siekia paversti Europą trečiaja jėga?

De Gaulle išėjo vėl į scenos priekį, bet Amerika jo pasirodymui neploja. De Gaulle gegužės 15 spaudos konferencijoje pareiškė Prancūzijos siekimus, kurie nesutampa su Amerikos politika.

— Prancūzija — pareiškė prezidentas — atsisako nuo visų išsipareigojimų kolonijiniuose užjūriuose ir sutelkia dėmesį į Europą.

De Gaulle liko jau be MRP

Laukiantiems, kad de Gaulle planui nepritars kitos Europos valstybės, į talką atėjo gegužės 16 pasitraukė 5 ministrai — MRP sąjūdžio nariai, tarp jų žinomieji Pflimlin, Maurice Schumann. Pasitraukė nepritardami de Gaulle pasisakymui prieš anttautinę Europos politinę vienybę, už kurią pasisako MRP programa. Tų įtakingų ministrų pasitraukimas susilpnina de Gaulle poziciją derantis su kitais Europos kraštais.

— Komisija priešamerikinei veiklai tirti apklausinė Johnsoną, norėjusį pasilikti Sovietuose, bet jų išsigandusių ir grįžusių.

Amerika nepitaria, kad Europos vienybė būtų be Anglijos ir kad Prancūzija virstų galybe su atominiais ginklais

— Europoje siekia organizuoti politinį, ūkinį, apsaugos bendradarbiavimą, kad būtų sudaryta pusiausvyra prieš rytinių Europos kraštų jėgą.

— Europos bendradarbiavimo ir saugumo pagrindas yra Vokietijos bei Prancūzijos solidarumas. De Gaulle nenumatė, kad sąlygos leistų Anglijai įsijungti.

— Amerikos ir iš dalies Anglijos atominė jėga yra pakankama apsaugoti Europai nuo Sovietų grėsmės. Nato turi veikti toli, kol ta grėsmė truks. Tačiau Nato buvo sudarytas prieš 13 metų. Nuo tada sąlygos pasikeitė, ir atsakomybės daugiau už savo krašto saugumą turi prisiminti pati Prancūzija, organizuodama savo atominę jėgą.

— Berlyno reikalu dabar nemeta keisti sudarytus faktus. Derybos dėl padėties keitimo neduos nieko gero Vakaram. Prancūzija linkus laikytis rezervuotai. Bet negali būti priešinga, jei Amerika savo atsakomybe tariasi su Maskva dėl Berlyno.

DE GAULLE IR AMERIKA

De Gaulle pareiškimas Amerikos spaudoje sutiktas nepalankiai. Atnaujintos kalbos apie de Gaulle didybės maniją ir jo sumanymų nerealumą. Amerikos politikai labiausiai priešingos dvi de Gaulle idėjos:

— noras turėti savo atominę jėgą, nenoras išleisti Anglijai ir Europos ūkinę bendruomenę.

Amerikoje aiškinama, kad de Gaulle atominę jėgą vartos tik tautiniam reikalui, o ne to ji nebus kontroliuojama. Anglijos europinėje ūkinėje bendruomenėje Amerika nori, kad Anglija galėtų atsverti joje Prancūzijos įtaką.

Amerika nepasitiki iš esmės de Gaulle politika. Lygiai ir de Gaulle nepasitiki Amerikos politika. James Reston (NYT) pri-

mena 1959 de Gaulle žodžius, kad vieną dieną Amerika pasitrauks iš Europos, ir dėl to Europa turi būti pakankamai galinga, kad pati galėtų gintis. Tai naujos nepriklausomos jėgos tarp Washingtono ir Maskvos siekimas.

Amerikoje reiškiamas viltis, kad Europos kitos valstybės nepritars de Gaulle.

DE GAULLE. Prancūzijos ir Vokietijos solidarumas yra pagrindas Europos saugumui.

Anglų įtarimas

Anglijoje auga įtarimas, kad Vokietija ir Prancūzija drauge organizuos atominę jėgą. Tuo aiškina ir faktą, kad Vokietijos min. Schroederis Nato konferencijoje nereikalavo Vokietijai atomų.

KVIEČIAI IR KOMUNIZMAS

Ar Amerika turi eiti Kanados keliu?

Kanada gaubeno kviečius į komunistinius kraštus — Kiniją, Kubą, Lenkiją, Rusiją, Čekoslovakiją, rytų Vokietiją. Biznis augo. Į Kiniją 1961 išgabenta 14 kartų daugiau nei 1960, į Lenkiją 2,5 karto daugiau. Pačioje Kanadoje kyla nepasitenkinimo balsų, kurie vadina vyriausybės politiką "dolerių politika". Tačiau tuo metu Amerikoje kyla balsų, ar Amerika neturėtų eiti Kanados ir Australijos pėdom. Tokių balsų atsiranda kaip tik toje spaudoje, kuri prieš metus su nepasitenkinimu žiūrėjo į Kanados biznį su komunistais. Dabar ta pati spauda nurodo faktus, kurie nedviprasmiškai pasisako už Amerikos biznį su komunistine Kinija.

būtų tiesioginis Kinijos vyriausybės prašymas, bet ligi šiol tokio prašymo nėra.

Esą Kanada ir Australija per dvejis metus savo milžiniškas kviečių atsargas išpardavė, o tuo tarpu, kada Kinijos žmonių moralė lūžta nuo bado, Amerikos sandėliai lūžta nuo javų pertekliaus. Žemės ūkio departamento žinioms eksporto kontrolė Amerikai atsiėjo nuo 1949 21.5 milijonus dol. Sandėliuose laikoma 197 milijonai bušelių kviečių, 778 milijonų bušelių kukurūzų, 38 milijonai ryžių. "Jų mum nereikia, jų mes nenorim." Bet jiems laikyti už sandėlius reikia išleisti papildomai šimtus milijonų dol. Girdi, jei mes parduotume tuos javus, tai atkristų vyriausybei reikalas primokėti ūkininkam, tokiu būdu sutaupytų 2.5 milijonus dol.

Prezidentas Kennedy pareiškė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės grūdų pristatymą komunistinei Kinijai svarstyti, jei

Šeštadienį...

— Astronautas Carpenter numatomas paleisti šį šeštadienį.

— Chruščiovas gegužės 16 paskelbė, kad atnaujins vėl atominis bandymus.

— Atstovų Rūmų komisija ėmėsi tirti, kodėl raketa Centaur buvo suvėlinta pagaminta ir pereita savaite 30,000 aukštųjų susprogo. Jos nepasisekimas galės sutrukdyti visą programą.

AZIJOS ĮVYKIAI RIEDA: Amerika rodo jėgą ir stebi, ar komunistai rizikuos nauju karu kaip tąsyk Korejoj

Laosas Amerikos jėgų žiede Prezidentas Kennedy gegužės 14 įsakė Thailande išskelti prie ten esančio 1000 vyrų dar 4000. Jie skirti Thailando apsaugai nuo komunistų galimos agresijos. Jie sutelkti per 300 mylių nuo Kinijos sienos prie Mekong upės, kuri yra siena tarp Thailando ir Laoso. Ta upė primena 38 paralele Korejos karo istorijoj. Nuo Pietų Vietnamo pusės karinės jėgos taip pat sustiprintos, ir Laosas yra atsidūręs iš trijų pusių žiede.

Amerika diplomatiniais keliais siekia pritraukti SEATO valstybes dalyvaui blokadoj prieš komunistus.

Valstybės sekr. Rusk aiškino si su Dobryniniu. Oficialiai Dobryninas sutaria su Amerika, kad reikia paliaubas vykdyti, kad reikia sudaryti koalinę vyriausybę. Tačiau nėra vilties, kad Maskva spausť komunistus atsitraukti iš užimtų sričių. Apie tai Rusk ir Dobryninas net nekalbėję.

Amerikos spaudžiama Laoso vyriausybė sutiko, kad apsaugos ir vidaus ministerius skirtų Souvanna Phouma. Tačiau reikalavo pasižadėjimo, kad jis ne-skirs komunistų.

Chruščiovo draugystė su Titu

— Chruščiovas gegužės 16 Bulgarijoje gyrė Jugoslaviją ir pasisakė už draugiškumo sustiprinimą tarp Jugoslavijos ir Sovietų. Esą tarp jų visada buvo tos pačios nuomonės dėl taikos.

— Jugoslavijoje gegužės 14 Milovas Djilas nuteistas vėl 9 metams už tai, kad savo knygai Pasikabėjimam su Stalinu vartotojo slaptus dokumentus.

Ar tvirtumas pasiteisins? Prezidento Kennedy įsakymas siūstis kariuomenę į Thailandą buvo pritaras abiejų partijų. Jis vertinamas kaip Amerikos tvirtumo demonstravimas. Sekama, kaip reaguos į tai Maskva ir Peipingas. Maskvos tuo tarpu tik spauda išpėjo apie galimą Amerikos intervenciją. Peipingo radijas paskelbė, kad Kinija negalės nereaguoti į Amerikos intervenciją. Tokis išpėjimas buvo Kinijos paskelbtas ir prieš Kinijos įstojimą į Korejos karą. Vakaruose sekama, ar įvykiai Laose eis panašiai kaip Korejoje.

Amerika tebeturi vilties, kad pasiseks sudaryti koalinę vyriausybę ir Laosą išlaikyti nepriklausomą. Kitą savaitę Laoso trys grupės atnaujins derybas.

— Sen. Prescott Bush, 67 metų, atsisakė būti perrenkamas į senatą.

AMERIKA sutelkia jėgas prie Mekong upės.

Kiti Azijoje taip pat nerimsta

Burma žada pasisukti Amerikos žvalgyba pranešė, kad pereitą mėnesį, kai tik gen. Ne Win nuvertė Burmos civilinę valdžią, jo sudaryta naujoji valdžia pašalino mokytojus vakariečius ir USIS patarėjus. Raudonosios Kinijos įtakojė Burmoje esą dabar 70 proc. mokytojų mokyklose kinų kalba. Burmos kariuomenės lyderiai linksta į Kiniją, nes auga įsitikinimas, kad komunistai laimės Aziją iki 1970.

Pakistanas politikuoja su Kinija Pakistanas rengias siūsti delegaciją į Peipingą derėtis dėl sienų. Tai jaudina Indiją. Pakistanas kelione į Pekingą de-

monstruoja taip pat Amerikai, kad jis galis ieškoti pagalbos kitur, kada Amerika neparemia Pakistano bylos.

Indija smarkauja Saugumo Taryboj ketvirtadienį skirtas. Kašmiro klausimas, dėl kurio eina ginčas tarp Indijos ir Pakistano. Indija priešinga, kad tas klausimas būtų čia net keliamas. Indijos atstovas pareiškė: niekas negalys jo priversti derėtis. "Mes nesam maža tauta".

Indonezija kariauja Indonezija gegužės 15 nuleido apie 40 parašutininkų į N. Guineją. Tai parama pirmaj grupei, kuri buvo nuleista bal. 27.

PIKTA ANGLŲ PASAIPA. Taip anglų laikraštis valdo Adenauerio ir Kennedy konflikta dėl Berlyno: "Kandą ranką, kuri ji šeria. Gerai, kad vėlonis Dulles tos dienos nesulaukė".

EUROPOS VIENYBES IDEJA TEBERA GYVA

Coudenhove - Kalergi, žinomas kaip paneuropinio sąjūdžio tėvas, dabar memorandumuose Vokietijai, Prancūzijai ir Italijai pasiūlė, kad šios trys valstybės sudarytų politinę sąjungą. Tai būtų užuomazga tokiai Europos sąjungai, kaip Amerikos Jungtinės Valstybės. Ji galėtų vadintis "Fralit" (France - Allemagne - Italie).

Estes skandalo vaisiai tebekrinta

Žemės ūkio departamente atleistas antras pareigūnas priėmęs "dovanas" iš Billie Sol Estes — sekretoriaus padėjėjas dr. James T. Ralph.

Sugrįžėliai

Amerikos pilietis Robert Webster, dabar 33 metų, prieš 3 metus atsisakė Amerikos pilietybės ir pasilikto Sovietuose. Dabar jis panoro sugrįžti pas šeimą, kuri paliko Clevelande. Amerikos konsulatas davė jam vizą ant sovietinio paso.

VATIKANE

— Kalendoriaus reformą norima pasiūlyti į visuotinio Bažnyčios susirinkimo programą. Siūloma nustatyti Velykom ir su jom susijusiom šventėm kalendoriuję pastovią dieną.

— Vatikanas padidino savo "kariuomenę" — vadinamai šveicarų "gvardijai" pridėjo dar 23 vyrus ir dabar viso yra 87.

COUDENHOVE - KALERGI atnaujino akciją už Europos vienybę.

Atstovų Rūmų užsieniu

komisija gegužės 16 panoro atitiesti senato komisijos sprendimą ir pasisakė už 73 milijonus dol. Filipinam.

Gen. Salano byla prasi

dėjo gegužės 15 tuose pačiuose rūmuose, kuriuose prieš 17 metų buvo nuteistas mirti maršalas Petainas.

Alžire gegužės 14 musul

monai nušovė 17 europiečių. Pirmu sykiu musulmonai ėmėsi teroro nuo paliaubų pasirašymo kovo 19.

Ryžtamės įamžinti lietuvių vardą

Daug kartų ir ne vieno asmens kelta mintis pasiryžta įgyvendinti. Reikia įamžinti lietuvių vardą Amerikos sostinėje ir vienoje iš didžiausių bei svarbiausių Sv. Marijos šventovių pasaulyje. Šios minties tikslas: išreikšti lietuvių dėkingumą ir pasitikėjimą Sv. Marijai, sukurti Amerikos ir viso Vakarų pasaulio centre lietuvių tikėjimo, lojalumo bei solidarumo paminklą.

Šiam pasiryžimui yra gautas Amerikos Episkopato pritarimas. Šiomis dienomis išsprendus klausimą, kurią koplyčią lietuvių galės gauti: ar bažnyčioje ar tik kriptoje. Vis tiek pasiryžimo darbai jau vyksta. Suorganizuoti garbės ir vykdomasis komitetas.

Vykdomasis komitetas turėjo jau antrą posėdį gegužės 9 Chicagoje, Marijos aukštesnėje mokykloje. Buvo aptarti būdai,

kaip šią žinią ir visas informacijas paskelbti visiems lietuviams, ypatingai gyvenantiems nelietuvių parapijose.

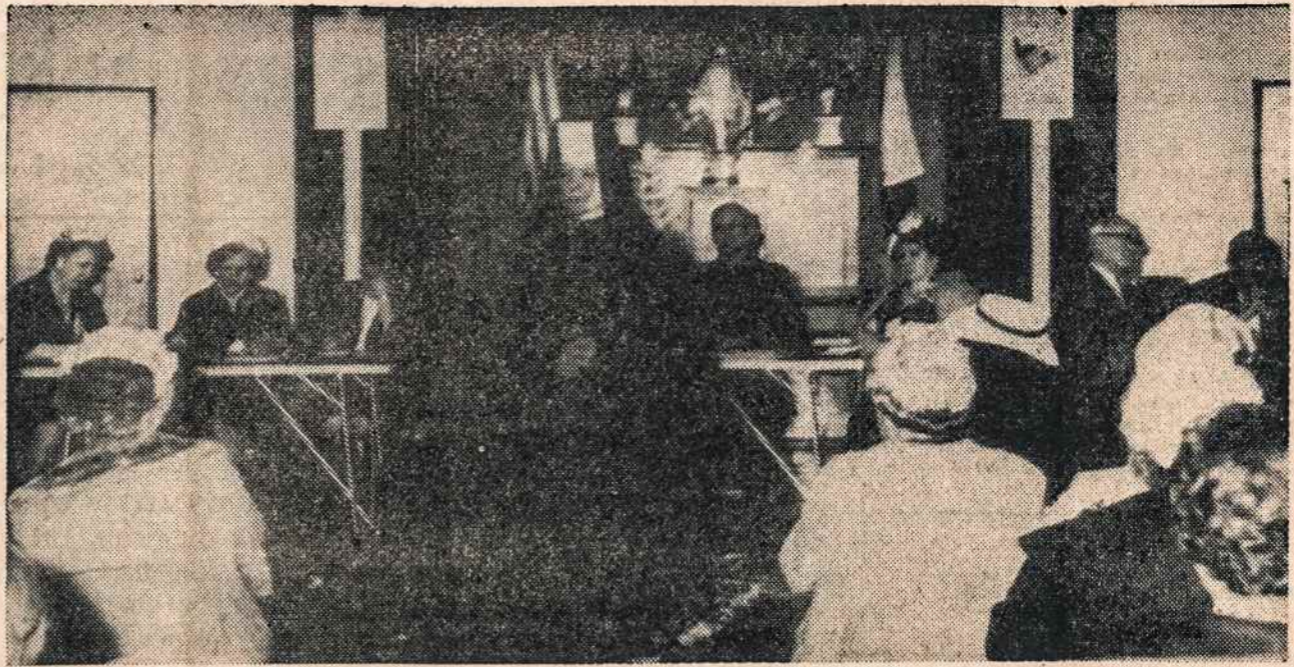
Koplyčios turinys bus lietuviškomis temomis. Komitetas svarsto būdus, kaip surinkti ir ten įamžinti vardus kuodidžiausio skaičiaus lietuvių. Amerikoje nebuvo ir gal niekad nebus antros panašios progos lietuviams sukurti savo paminklą tokioje vietoje, kurią kasmet lankys milijonai Amerikos ir viso pasaulio žmonių.

Šį pasiryžimą globoti pakviesiti garbės komitetas: lietuvių vyskupai K. Salatka ir V. Brizgys, Lietuvos ministeris Washingtono J. Kajeckas, visi Amerikos lietuvių prelatai, Lietuvių vienuolių provincijolai, pirmieji šios minties iniciatoriai — kunigai J. Cepukaitis ir J. Karalius ir R. K. Susivienijimo, Federacijos, Moterų Sąjungos,

Ateitininkų Federacijos, Lietuvos vyčių, Kardinolo Mundelein vardo Kolombo vyčių lietuvių kuopos, Illinois valstybės Lietuvių prekybos rūmų centrų pirmininkai.

Vykdomąjį komitetą sudaro: vysk. V. Brizgys, prelatai: J. Balkūnas, P. Juras, D. Mozeris, kunigai: P. Činikas, MIC, J. Malinauskas, J. Stankevičius, A. Zakarauskas, R. K. Susivienijimo, Federacijos, Moterų Sąjungos, Ateitininkų ir Lietuvių vyčių centrų pirmininkai.

Tikimės, kad Sv. Marija šį lietuvių pasiryžimą priims ir padės jį įgyvendinti. **V. B.**

MOTINA M. CICILIJA, Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vyresnioji, kalba rėmėjų suvažiavime gegužės 6 Brockton, Mass. Nuotr. P. Pliksnio.

CLEVELAND, OHIO

40 valandų atlydai Neperstojančios Pagalbos Marijos bažnyčioje bus gegužės 20, 21, 22. Pamokslus sakys kun. Kazimieras Vengras, marijonas.

Naujoje parapijos salėje bus skiepijama nuo polių gegužės 27 nuo 1 iki 6 v. v. Bus apie 50 daktarų ir slaugių. Manoma įskiepyti apie 10,000 žmonių. Šį patarnavimą prižiūri medicinos akademija.

Parapijos karnavalas įvyks rugpjūčio 23, 24, 25, 26. Iš gauto pelno norima esfaltuoti parapijos aikštę, kur sekmadieniais sustos automobiliai, o paprastomis dienomis bus mokyklos vaikams žaidimų aikštė. **(J.A.)**

Solisto Juliaus Kazėno ir muziko Prano Ambrazo jungtinis mokinių koncertas įvyks gegužės 20 d. 4 val. popiet Naujosios lietuvių parapijos salėje.

Be to, programoje dalyvaus clevelandiečiams pažįstamos šokėjos sesutės Jokūbaitytės ir brolių Dautartų kvartetas.

Koncertą globoja Moterų Sąjungos 36 kuopa, vadovaujama O. Mikelinienės.

Svarbiausias dabar rūpestis — pasistatydinti koplyčią

BROCKTON, MASS.

Brocktono Jėzaus Nukryžiuotojo seserų vienuolyno rėmėjų seimelis įvyko gegužės 6. Pradėjo pamaldomis vienuolyno koplyčioje. Mišias aukojo rėmėjų pirmininkas kun. A. Kontautas, pamokslą pasakė Cambridge lietuvių parapijos klebonas kun. A. Baltrašiūnas.

Po pietų seimo posėdis pradėtas malda ir himnais. Tuoj buvo meninė dalis, kurią atliko Brocktono ir Bostono seserų vadovaujama mokyklų mokiniai.

Rėmėjų pirmininkas pakvietė prezidentą, sudarė komisijas. Vienuolyno viršininkė Motina Cecilija pasveikino susirinkusius, dėkojo tiems, kurie auka parėmė naujos koplyčios statybą ir supažindino su ateities darbais, kiek dar reikės lėšų, kol bus baigta statyba. Ji kreipėsi į rėmėjus, kad jie paska-

Visi Clevelando lietuvių misionariai kviečiami šiame koncerte dalyvauti. **J.**

DETROIT, MICH.

Baigiant seimelį, rėmėjų pirmininkas kun. A. Kontautas pranešė, kiek jau yra surinkta aukų ir kiek dar jų reikės. Dėkojo visiems aukotojams ir kvietė kitus prisidėti savo auka prie didelės seserų statybos. Sukalbėta malda ir Marijos litanija, prašant pagalbos visuose darbuose. **P. P.**

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Newark, N. J. Lietuvos Vyčių 29 kuopa buvo numatiusi birželio 17 pašventinti lietuvišką kryžių prie Svč. Trejybės bažnyčios. Dabar kuopa pranešė, kad kryžiaus pašventinimas nukeliamas į rudenį, nes prel. Ig. Kelmelis toje vietoje numato statyti parapijos salę.

Elizabeth, N. J. — Čia gegužės 27 šv. Petro ir Povilo parapijos salėje vyksta metinis apskrities susirinkimas. Pradžia 2:30 v. popiet. Seimininkais bus Elizabetho 52 kuopa.

Bus svarstomi vyčių seimo reikalai. (Seimas vyksta rugpjūčio 15-19 Newark). Bus renkama nauja valdyba ir pakeliami nariai į trečią laipsnį. Visi valdybos nariai prašomi pranešimus iš savo veiklos pateikti raštu. Trečiojo ir ketvirto laipsnio vyčiai prašomi užsidėti savo medalius. Po susirinkimo bus vaišės. **F. V.**

Vidurio vakarų kegliaavimo rungtynės rengiamos Detroite gegužės 25, 26, 27. Rungtynes globoja vyčių 79 kuopa.

SUSIRŪPINO LENINO REMONTU

(atkelta iš 2 psl.)

Chruščiovui ir kitiems komunistams bosam. To paties jie siekia ir tokiais pat metodais. Tačiau liaudžiai reikia Lenino parodyti kitoki, negu jį mato vadai, reikia jo vaizdą perremontuoti. Izvestijos dabar kaip tik ir pamėgino rodyti, koks Leninas buvo jautrus, humaniškas, draugiškas. Esą iki ašarų jaudinosi dėl Beethoveno muzikos. Lauždamas alyvų šakelę, šnabždėjo: "Man tai skaudu, kad žinotum". O 1920, kai Maskvoje su savo draugu socialdemokratų partijoje Martovu išsiskyrė ir virto aštriausiais politiniais priešais, tai Leninas išpėjo Martovą, kad dingtų, kol nėra suimtas; parūpino net jam ir vietą Minsko Varšuvos traukiny. Tokis Le-

ninas rodomas dabar ištikimas draugam.

Čia žurnalas "Time" taikliai pastebėjo, kad Lenino rolė Izvestijų tyčia išdailinta. Iš tikrųjų Martovas išvyko legaliai, gavęs oficialią vizą ir ne pro Varšuvą, bet pro Estiją...

Chruščiovas nori pataisyti ir dabartinę konstituciją. Ne tik dėl to, kad ji buvo priimta dar Stalino laikais. Ir dėl to, kad ten yra Lenino žodžiai apie "proletariato diktatūrą". Diktatūra nepopuliari. Tad Chruščiovas nori diktatūrą pavadinti "proletariato demokratija".

Perdažymo ar remonto pastangos gali būti įvertintos Krylovo žodžiais, tartais apie gyvatę: "Nors tavo kita oda, bet ta pati joje širdis".

N. P. MARIJOS SESERŲ RĖMĖJŲ SEIMAS

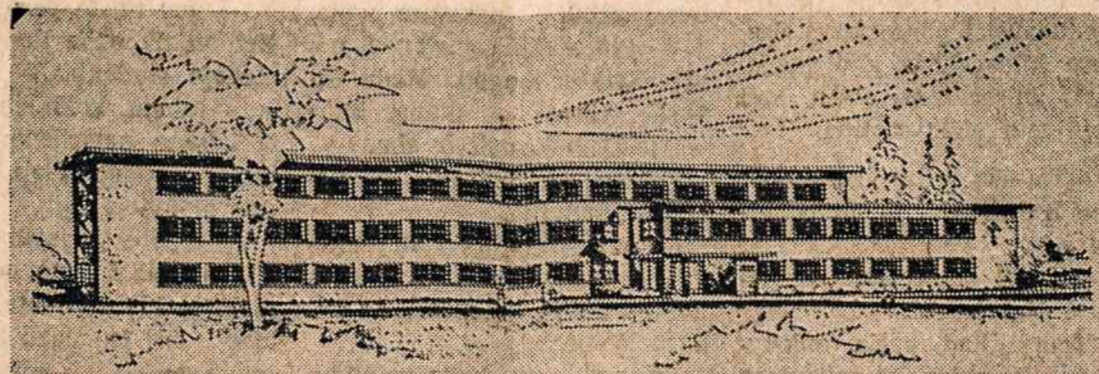
gegužės 27 dieną

Nuoširdžiai

kviečiame

Jus

dalyvauti

LIETUVIŲ SENELIŲ NAMAI — MATULAITIS HOME

SISTERS OF THE IMMACULATE CONCEPTION

R.F.D. 2, PUTNAM, CONN.

Dievo Tarnas

Arkiv. Jurgis Matulaitis, M. I. C.

Nek. Pr. Švč. M. Marijos Seserų

Kongregacijos įsteigėjas

Jo atminimui Seselės stato

SENATVĖS POILSIO

bei

SVEIKATOS NAMUS

PAGALVOK

PAAUKOK

Penkios dešimtys metų Viešpaties tarnyboj

„Taip. Seniai tai buvo... Ne vienas prisimena graudų ir skaudų atsiskyrimą iš savųjų tarpo, kai reikėjo pasakyti paskutinį sudiev ir keliauti iš tėvynės Lietuvos į nežinomąjį kraštą“...

Tai buvo dar 1915 metais, jau prasidėjus pirmajam pasauliniam karui. Kun. Norbertas Pakalnis tada paliko savo tėvynę ir pasiekė Ameriką „su mažos vilties kibirkštėle sugrįžti“... Nebegrįžo, bet visą laiką jautė, kad anas išsiskyrimas buvo ir graudus ir skaudus.

Apie tai užsiminė 1939 metais, kai prasidėjo antrasis pasaulinis karas ir toji maža kibirkštėlė dar labiau pritemo. Tada buvo minimas Apreiškimo parapijos sidabrinis jubilėjus. Klebonas kun. N. Pakalnis, primindamas savo parapiečiam tėvynę ir skaudų su ja išsiskyrimą, drauge ir paguodė: „Lietuviškoje bažnyčioje tos pačios lietuviškos pamaldos jungė su Lietuva, artino su toli palikušiais... Ačiū Tau, Dieve...“

Dievo valia pasikliaudamas, ir apie save išsitarė: „Šioje parapijoje aš jaučiuosi esąs kaip tėvynėje“. Visai suprantama. Iš 50 metų kunigystės daugiau kaip du trečdaliai apaštališkojo darbo yra susiję su švenč. M. Marijos Apreiškimo lietuvių parapija Brooklyne.

Kun. Norbertas Pakalnis yra aukštaitis, iš gražaus ežeringojo ir svajingojo Lietuvos kampelio, kuris lietuvių tautai yra davęs nemažai judrių, plataus mosto ir gilios minties veikėjų, nesustingusių vietoje — vis judėjusių ir judinusių kitus. Toks buvo ir liko kun. N. Pakalnis, nors jau beinais 74 metus. Jis gimė 1888 spalio 29. Taigi, dar ano šimtmečio pabaigoje, kai Lietuva buvo prislėgta caro letenos, kai dar spauda lietuviams draudė, o vysk. A. Baranauskas skundėsi: „Anei rašto, anei druko mums turėt neduoda: tegul, sako, bus Lietuva ir tarnai ir juoda“. Bet Lietuva spy rėsi, kėlėsi, kovojė ir šviesėjo.

Kun. N. Pakalnis mokėsi jau prašviesėjusioje Kauno kunigų seminarijoje, kurios rektorium tada buvo antrasis žymus Lietuvos poetas — Maironis. Jo laikais — nuo 1909-10 metų — žemaičių kunigų seminarija Kaune visai sulietuvėjo. Kun. Norbertas ją baigė ir kunigū išventintas 1912 gegužės 27. Tad šiom dienom sueina lygiai 50 metų, kai yra Viešpaties altoriaus tarnyboje: „Introibo ad altare Dei“... Tiek jau nesuskaitomų kartų kartota! Nuo Anykščių ir Utenos ligi Chicago ir New York.

Lietuvoje pirmąsias vikaru ir kapelionu buvo Anykščiuose, prie dailių Sventosios krantų, didžiojo Puntuko ir istorinio Anykščių šilelio, apdainuoto vysk. A. Baranausko. Vyskupo atminimas dar buvo gyvas; tebestovėjo ir jo gimtoji klėtelė.

Po vienerių metų kun. N. Pakalnis nukeltas į Uteną taip pat vikaro ir kapelionio pareigom, kurias buvo ėjęs kun. Jonas Švagzdys, iškeliavęs Amerikon. Po dvejų metų (1915) ir kun. Norbertas Pakalnis išvyko „už marių“.

Amerikoje kun. N. Pakalnis ieškojo savųjų ir savo vietos. Pirmąsias bandė įsivietinti Brooklyne, paskui Lewistone, Maine valstybėje, pagaliau Chicagoje, šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. Čia išbuvo apie penkeris metus (1917-22). Dirbdamas pastoracinį darbą, kartu toliau mokėsi: Chicago universitete baigė sociologijos ir psichologijos mokslus bakalauru laipsniu, Loyolos universitete — politinius mokslus magistro laipsniu. Jį domino visuomeni-

Kun. Norberto Pakalnio sukaktis

nės problemos, bet norėdamas dar pagilinti anglų kalbos ir literatūros studijas, vienerius metus lankė garsųjį Oxfordo universitetą Anglijoje. Tada vėl grįžo į Brooklyną, iš kur jau nebeišsikėlė. Brooklyno pastoriu „piliiečiu“ yra jau 40 metų. Tai dar viena sukaktis.

Brooklyne kun. N. Pakalnio vardas susimezgė tik su dviem parapijom: Apreiškimo ir šv. Jurgio. Iš pradžių trejis metus antru kartu buvo Apreiškimo parapijos vikaru (1923 - 1926), paskui aštuoneris metus administravo šv. Jurgio parapiją (1926 - 34). Apreiškimo parapijos klebonu buvo paskirtas 1934 birželio 23. Tas pareigas eina jau 28 metus. Kai buvo minima parapijos sidabrinė sukaktis (1939), kun. N. Pakalnis

KUN. NORBERTAS PAKALNIS, Apreiškimo parapijos klebonas.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Sportininkų pagerbimą surengė CYO gegužės 12. Pagerbimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis Baltimorės katedroje: Po mišų susirinko pusryčiams Alcazar salėje. Dalyvavo Baltimorės arkivyskupas Lawrence, J. Shenan, šv. Alfonso par. klebonas prel. L. Mendelis. Pasiryžėjusieji sportininkams įteiktos premijos.

Juozas ir Valerija Zuliai gegužės 12 paminėjo savo vedybinių gyvenimo 50 metų sukaktį. Tą dieną jų intencija buvo mišios šv. Alfonso bažnyčioje. Pietūs buvo Uršulės Burokienės užėjoje.

Balfas visą šį mėnesį renka drabužius vargstantiems lietuviams tremtyje. Kas turi gerų drabužių, kurių patys neverta, prašomi atnešti į lietuvių svetainės rūsi.

Katalikų labdaros vaju vyksta Baltimorėje iki gegužės 20. Sv. Alfonso parapijoje vaju

džiaugėsi šia parapija, lyg ant rąja savo tėvyne, ir gyrė parapiečius: „Pasilikote ištikimi sūnūs ir dukros, išlaikydami savo tėvų ir protėvių tikyba, remdami savo bažnyčią... savo parapiją ir mokyklą“.

Apreiškimo parapija visam didžiajam New Yorke buvo įsteigta vėliausiai (1914), bet išaugo didžiausia ir judriausia. Dvi priežastys buvo pagrindinės. Viena, parapija paveldėjo iš vokiečių — nors ir su didelėmis skolomis — gerus pastatus: bažnyčią, kleboniją, mokyklą su didele sale ir vienuolyną. Antra, aplinkui gyveno daug lietuvių. Tačiau ir nemaža masė lietuvių gali būti išsklaidyta, jei klebonas nesugeba jų sutelkti apie bažnyčią.

Iš 48 metų Apreiškimo pa-

rapijos gyvavimo kleb. kun. N. Pakalnio triūsui priklauso jau arti 30 metų. Nors nemažai lietuvių dabar ir išsibarstė iš to rajono, bet Apreiškimo bažnyčios pamaldos sekmadieniais ir įvairiausi susirinkimai, parengimai, minėjimai šeštadieniais ir sekmadieniais šioje parapijoje sutelkia daugiausia lietuvių. Tai kultūrinio lietuviškojo judėjimo centras. Čia veikia taip pat didžiausia lietuvių parapinė mokykla (per 500 mokinių) ir šeštadieninė Maironio mokykla. Parapija turi ir stiprų chorą, vadovaujamą sol. Vl. Baltrušaičio. Yra keliolika įvairių draugijų, su kuriomis dirba trys vikarai — kun. B. Kruzas, kun. J. Pakalniškis ir kun. A. Račkauskas.

Kun. Norbertas Pakalnis tebėra šios parapijos ašis. Tai yra suprantama. Jaunesnis būdamas jis judriai suko nebe vieną lietuviškojo kultūrinio ir visuomeninio darbo ratą.

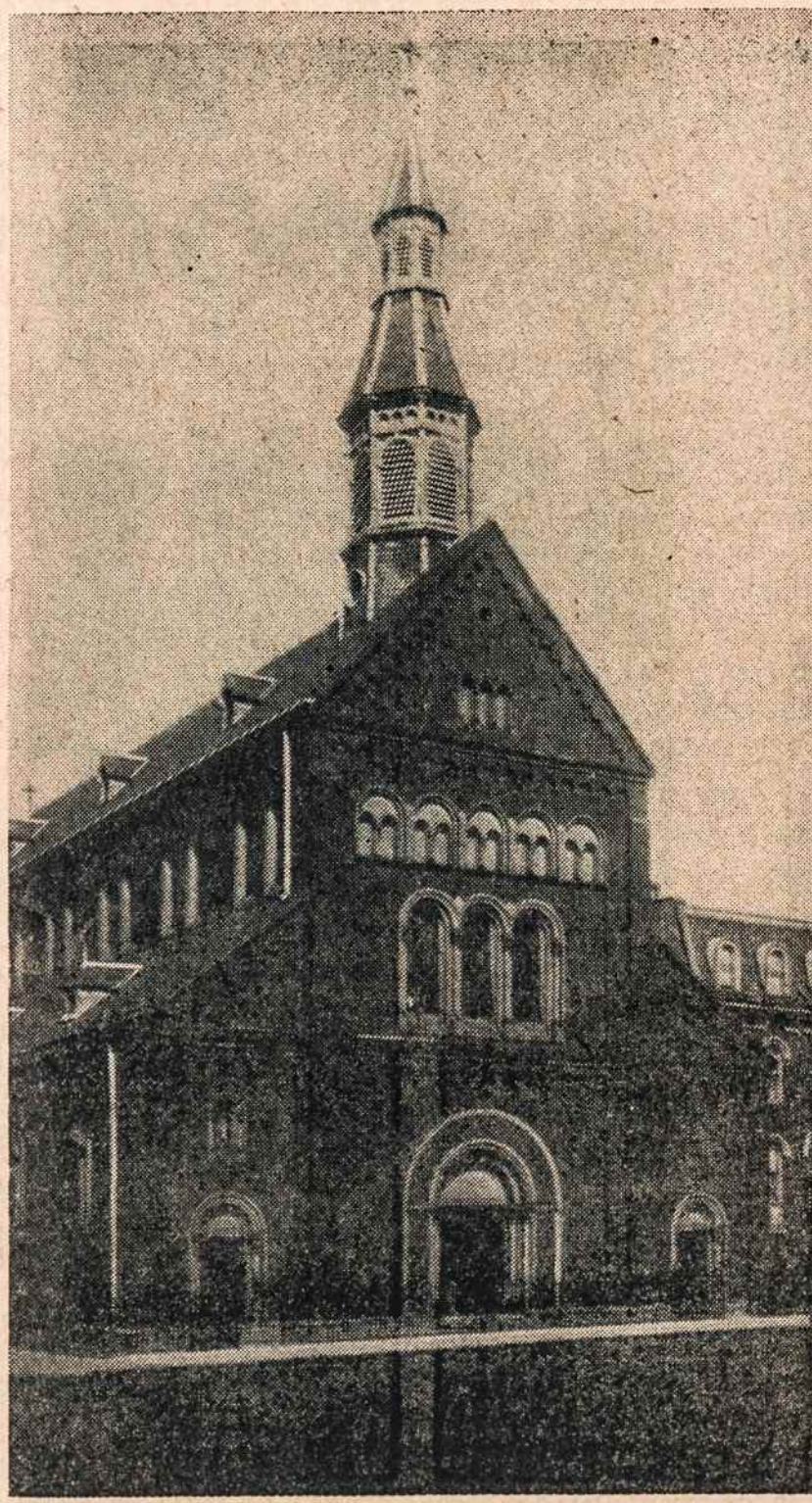
Kai tiktai grįžo iš Oxfordo, taip ir pasinėrė tame darbe. Jį randame daugelyje centrinių ir vietinių lietuvių organizacijų valdybose pirmininku arba nariu: Kunigų Vienybės, ALR Katalikų Federacijos, ALRK Studentų ir Profesionalų Sąjungos, Motinėlių. Motinėlė, kurios tikslas buvo šelpti lietuvių studentus, buvo ypač arti kun. N. Pakalnio širdies. Buvo tos draugijos pirmininkas ir keliolika metų ėjo išdinininko pareigas. Šiuo metų yra New Yorko — New Jersey Kunigų Vienybės pirmininkas.

Kun. N. Pakalniui taip pat labai rūpėjo lietuviškas spaudos darbas. Aktyviai dalyvavo steigiant Brooklyne lietuvių katalikų savaitraštį „Amerika“. Tam laikraščiui leisti buvo įsteigta Lietuvių Universalinis Biuras. Kun. N. Pakalnis buvo to biuro pirmininku ir direktorium, protarpiais pavaduodavo ir „Amerikos“ redaktorių. Vėliau nuosirdžiai prisidėjo prie pranciškonų vienuolių ir spautuvės steigimo Brooklyne. Yra buvęs ir vienas iš redaktorių, kurie paruošė informacinę knygą „Amerikos Lietuvių Darbai“.

Darbo visą laiką buvo daug, ir dabar jį nemažai — ir parapijos rūpesčių ir visuomeninių reikalų. Kun. N. Pakalni dažnai matome įvairiuose New Yorko lietuvių posėdžiuose, susirinkimuose, vakaruose, iškilnėse.

Minėdamas jo asmeninę iškilnė, — ne taip jau dažnai pasitaikančią 50 metų kunigystės sukaktį, — linkime daug sveikatos ir geriausios sėkmės. Dievas tesutelkia gausios savo paspirties. S.S.

Sodalietės bingio žaidimus rengia Juozo ir Elenos Česonių namuose Plover Drive birželio 2. Jonas Obelinis

APREIŠKIMO parapijos bažnyčia Brooklyne. N. Y.

KNYGOS VIEŠAJAI BIBLIOTEKAI

PATERSON, N. J.

Knygos viešajai bibliotekai

Dar Vasario 16 minėjimo proga Jonas Krukonis Patersono viešajai bibliotekai nupirko 17 lietuviškų knygų. Bet jų įteikimas bibliotekai nusitęsė iki gegužės 7. Mat, bibliotekos vedėjas Mr. Leo R. Etkorn norėjo, kad knygos būtų įteiktos per bibliotekos globos komiteto posėdį (Board of Trustees). Visi Patersono lietuviai prašomi knygomis pasinaudoti, nes knygos yra tikrai geros ir naudingos.

Bibliotekai įteiktų knygų sąrašas: Lietuvių poezijos antologija, Lietuvių prozos antologija, J. Gliados Ora pro nobis ir Sikšnosparnių sostas, P. Jurkauskas Smilgailių akvarelė, Literatūros metraštinė „Gabijs“, R. Spalio Alma Mater, J. Savickio Zemė dega, I ir II dalis (Lietuvio diplomato atsiminimai iš II pasaulinio karo), A. Baranausko Anykščių šilelis, V. Sruogienės Lietuvos istorija, S. Michelsono Lietuviai išsviaivė Amerikoje, Lietuvių Archivas (Bolševizmo metai), H. Sinkevičiaus Kryžiuočiai (I, II ir III dalis), J. Balio Lietuvių gėnais Amerikoje, su gaidomis.

Sv. Rožančiaus Draugijos nārės su savo pirmininke Veronika Matonienė lanko sergančias nars. Prie jų lovų gegužės mėnesio pradžioje sukalba rožančių. Dabar labai sunkiai serga Ušenė ir Norankevičienė. Ligonės labai patenkintos, nesijaučia vienišos. Barb. Paež.

NEW HAVEN, CONN.

Lietuvių Bendruomenės New Haveno apylinkės valdyba kviečia visus vietos ir apylinkių lietuvius atsilankyti į jos rengiamą linksmavakarį, kuris bus šeštadienį, gegužės 19, 7 val. vakare lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje, 339 Greene St., New Haven, Conn.

Rengiama linksma ir įvairi programa, kurią išpildys vietos lituanistinė mokykla, tautinių šokių grupės ir taip pat svečiai iš Stamfordo ir Bridgeport. Veiks bufetas, o šokiams gros geras orkestras. S.

IŠ VISUR

— Peggy Rusk, Valstybės sekretoriaus duktė, Washingtono dalyvavo gausaus lietuviško jaunimo būry, susirinkusiam atšvęsti Elenos Jurgėlaitės 16-ji gimtadienį. Iš Washingtono dalyvavo Laima Saldukaitė, Jūratė Mažeikaitė, Astra Michelevičiūtė, Gintaras Dambra, Almis Vitėnas ir Eimutis Radžius. Iš New Yorko buvo atvykę: Aldona Averkaitė, Vita Gerdvilytė, Visvaldas Gerdvilis, Laimutė Minkūnaitė, Danutė Milukaitė, Vytautas Radživanas ir Elvira Ragažinskaitė. New Yorko jaunimą atlydėjo Petras Minkūnas. Dalyvavo Elenutės krikšto tėvai — Juozas Laučka ir Jadvyga Averkiėnė. Viešnia Peggy Rusk tarp lietuviško jaunimo jautėsi labai smagiai. Vaisės buvo dr. K. Jurgėlos, Amerikos Balso direktoriaus, namuose Bethesda, Md.

— Vargonininkų Sąjungos sukaktuvinis seimas bus birželio 4 Chicagoje, Jaunimo Centre. Prisiminimui 50 metų veiklos seimas prasidės 10 val. mišiomis, kurias aukos sąjungos dvasios vadas prel. Ig. Albavičius. Pamokslą pasakys lietuvių jėzuitų provincijolas T. Bruno Markaitis, S. J. Vakare bus vakarienė Park Lane restorane. Iš vakaro, birželio 3, sekmadienį, Marijos aukštesnėje mokykloje bus parapijų chorų dainų šventė. Kviečiami ir laukiami visi vargonininkai.

— Bėglių kunigų tektų pavadinti kun. Vaclovą Sarką, kuriam gegužės 2 suėjo tik 40 metų. Kunigū buvo išventintas tremtyje (Eichstaette, Vokietijoje) ir visą laiką tarp tremtinių tebeapaštaliau. Ypač jį gerai visi pažino, kai buvo emigracinės stovyklos Gronau, Bremen, kapelionu. Kalbėdamas septyniomis kalbomis, tas vilnietis lietuvis kunigas patarnavo visom tautybėms su didele artimo meile. Vėliau iškūrė Haburge prie šv. Teresės bažnyčios. Ir dabar jį visi gerai pažįsta. Sutikęs ką varge, atiduoda paskutinį savo skatiką, išdaliną savo rūbus. Dievas jį išgelbės iš sunkios auto nelaimės, kad ir toliau būtų paguoda mūsų amžiaus nelaimingiem žmonėms.

PADEKA

Pamažėl teatsigaudamas iš pavojingos ligos, dėkoju mano globotojams dr. V. Grasskai, dr. Al. Hagentornui, kun. klebonui J. Kučingui, kun. L. Jankei, o taip pat V. Kazlauskui, K. Liaudanskiui, prof. St. Dirmantui, prof. P. Jonikui ir kitiems mano tautiečiams losangeliečiams ir nelosangeliečiams, kurie suorganizavo man pagalbą, savo ar jų organizacijų aukomis, lankymu manęs ligoninėje ir laiškeliais padėjo man ligą įveikti. Kai kam griežtai neleidus man padėkoti jų įvardinti, o man čia jau dėl to ir susipainiojus, esu priverstas nuo įvardijimo susilaikyti ir pasitenkinti bendru padėkojimu.

Mykolas Biržiška
Los Angeles, Calif.

FESTIVAL RESTAURANT
40 East 16th Street
New York 10, N.Y.
Tel. 9-3211

RUOSIAME LIETUVISKAS VESTUVES. SALES PARENGIMAMS IR SUSIRINKIMAMS — VELTUL
Adresas: 40 E. 26th St., N.Y.C., N.Y.
Tel.: MU 3-2928
Savininkas VACYS STEPONIS

LIETUVOS jaunųjų vyčių suvažiavimas Elizabeth, balandžio 29.

